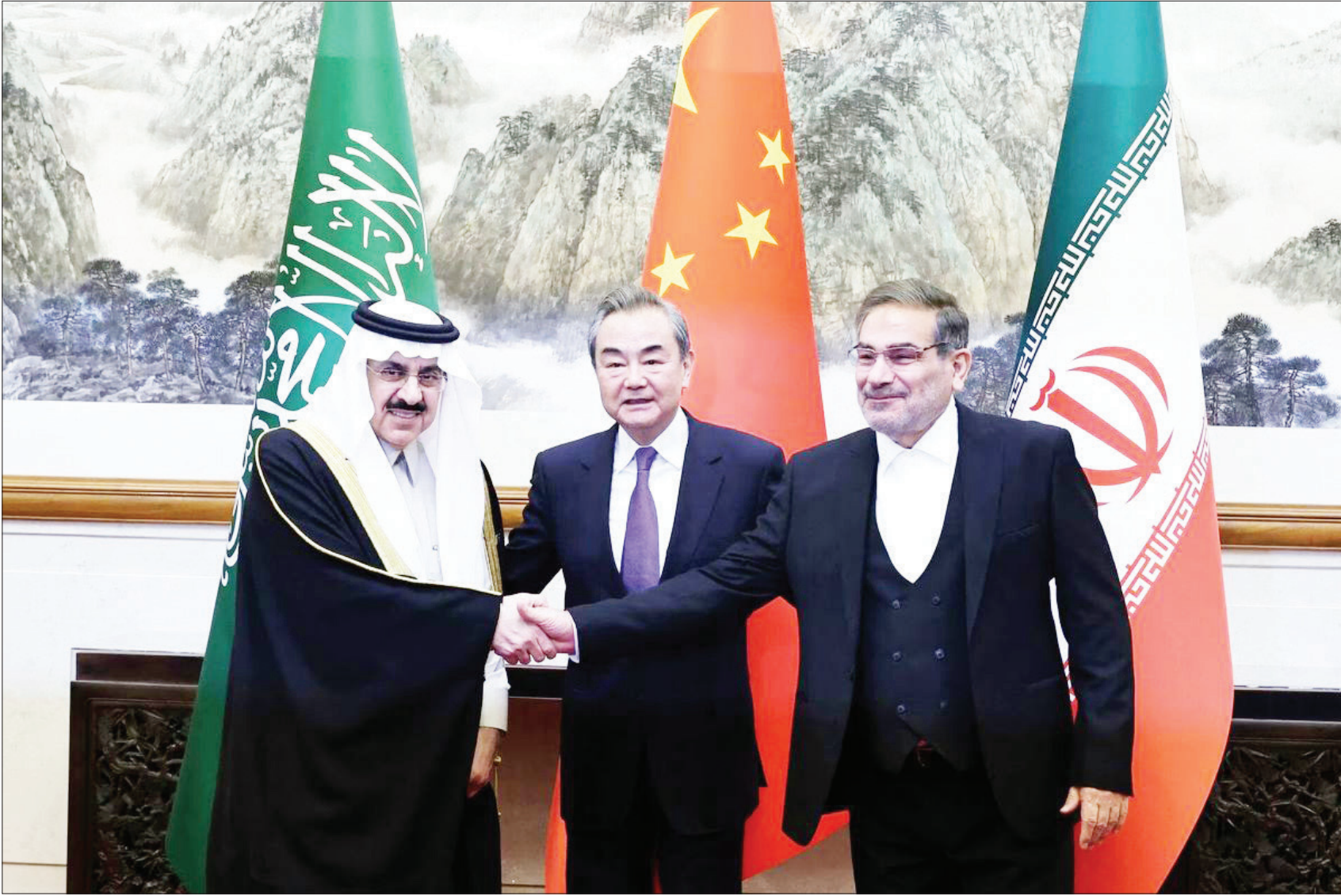




کنند.» وزیر امور خارجه عربستان سعودی ازسرگیری روابط دیپلماتیک با ایران

را ناشی از دیدگاه عربستان مبنی بر ترجیح راه حل های سیاسی و گفت وگو دانست: «کشورهای منطقه یک سرنوشت و وجه مشترک دارند که ما را ملزم به پیوستن به یکدیگر برای ایجاد الگویی از رفاه و ثبات برای مردمان خود می کند.»

مساعد بن محمد العیبان، مشاور امنیت ملی عربستان سعودی، نیز در سخنرانی نشست پایانی مذاکرات توافق با جمهوری اسلامی برای ازسرگیری روابط در یکن گفت که «برای آنچه به دست آورده ایم ارزش قائل هستیم» و «امیدواریم گفت وگوهای سازنده» را ادامه دهیم.

ایران و عربستان سعودی، دو رقیب بزرگ تولید نفت خاورمیانه، هفت سال پس از قطع روابط، بر سر بازگرداندن روابط و بازگشایی سفارت ها توافق کردند. در همین حال، سایر کشورهای منطقه از این توافق استقبال کردند. وزارت امور خارجه مصر نیز اعلام کرد: «امیدواریم توافق برای ازسرگیری روابط دیپلماتیک بین ایران و عربستان سعودی به کاهش تنش در منطقه کمک کند.» این توافق پس از مذاکراتی که با میانجی گری چین در یکن برگزار شد، حاصل شد. خبرگزاری دولتی ایران با استناد به بیانیهای مشترک گزارش داد: «در نتیجه مذاکرات، ایران و عربستان سعودی توافق کردند روابط دیپلماتیک خود را از سر بگیرند و سفارت ها را در مدت دو ماه بازگشایی کنند.»

برنده این رویداد بزرگ چین است

روزنامه راست گرای وال استریت ژورنال در آمریکا این توافق را سبب پیچیدگی بیشتر در شکل گیری اتحاد علیه جمهوری اسلامی ایران دانست. دانیل شاپیرو، از تحلیلگران شورای آتلانتیک، نیز نوشت که هدف راهبردی جمهوری اسلامی ایران در خاورمیانه «تغییر نکرده است».

جان اتان پانیکوف، تحلیلگر دیگر شورای آتلانتیک، نوشت نقشی که چین در دستیابی ایران و عربستان به این توافق ایفا کرده، هشداري به آمریکاست که نباید خاورمیانه را رها کند. این تحلیلگر شورای آتلانتیک معتقد است عربستان با این توافق نقشی جسورانه در برابر آمریکا بازی می کند.

رون بن یشای، مفسر نظامی رژیم صهیونیستی، روز جمعه در روزنامه یدیعوت آحرونوت نوشت این واشنگتن است که «یک بار دیگر متحمل یک سیلی از عربستان شد» و «برنده بزرگ این رویداد، چین است.»

چه انتظاری باید از توافق تهران-ریاض داشت؟

الجزیره در گزارشی تحلیلی از این رویداد سیاسی مهم منطقه نوشته این معامله می تواند پیامدهای گسترده ای داشته باشد، اما تحلیلگران می گویند با تکیه بر آن، تمرکز اصلی دو کشور در این رویداد سیاسی ثابت خواهد شد.

در ایران، این توافق به طور کلی مورد استقبال قرار گرفت و مقامات ارشد آن را به عنوان گامی در جهت کاهش تنش ها و تقویت امنیت منطقه ستایش کردند. رسانه های محافظه کار عمدتاً بر این تمرکز داشتند که چگونه این توافق نشان دهنده یک «شکست» برای آمریکا و رژیم صهیونیستی است.

مذاکراتی که در آوریل ۲۰۲۱ آغاز شد، سرانجام پس از تلاش های شی جین پینگ، رئیس جمهوری چین، که در ماه دسامبر از عربستان سعودی بازدید کرد و ماه گذشته میزبان ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری ایران، بود، نتیجه داد. این ازسرگیری روابط روز جمعه از سوی عراق و عمان - که پیش از این به میانجی گری مذاکرات کمک کرده بودند- و بسیاری دیگر در منطقه با خوش بینی استقبال شد، در حالی که آمریکا با احتیاط از آن استقبال کرد.

به نوشته الجزیره، عربستان سعودی احتمالاً همچنان در معاملات اقتصادی با ایران محتاط خواهد بود، زیرا نمی خواهد در معرض تحریم های آمریکا قرار گیرد و عادی سازی لزوماً به معنای اعتماد دو طرف به یکدیگر نیست، صرف نظر از این، کاهش تنش ها در یمن، لبنان، سوریه و عراق همچنان می تواند منافع گسترده ای برای هر دو طرف به دنبال داشته باشد.

تحلیلگر این شبکه خبری گفت: «پایان دادن به جنگ هشت ساله در یمن، جایی که ایران و عربستان سعودی از طرف های درگیر حمایت می کنند، می تواند مهم ترین نتیجه نهایی توافق باشد، اما رسیدن به آن، هدفی دشوار خواهد بود. سطح بالای بی اعتمادی و شدت رقابت های ژئوپلیتیکی ممکن است روند کاهش تنش ها را برگشت پذیر کند. برای دستیابی به موفقیت، هر دو کشور باید تلاش های مستمر و بلندمدت را آغاز و راه های اعتماد سازی را که تضمین کننده منافع متقابل باشد، امتحان کنند. به هر حال، چین پیروز بزرگ این توافق بود، زیرا مشروعیت دسترسی خود را در سراسر منطقه تقویت کرد.

عملاً نه تنها چین ضامن این توافق شد، بلکه نشان داد که ایالات متحده دیگر نمی تواند نقش چین را در ترتیبات امنیتی خلیج فارس نادیده بگیرد؛ منطقه ای که ذخایر انرژی و گذرگاه ها برای اقتصاد چین مهم تر از آن است.

توماس جونو، دانشیار دانشکده تحصیلات تکمیلی امور عمومی و بین الملل دانشگاه اتاوا، موافق است که پیمان روز جمعه می تواند به جای حل اختلافات عمیق، به کاهش تنش ها کمک کند.

او به الجزیره گفت: «تنش های ایران و عربستان برای دهه ها فروکش کرده است، عربستان خسته مدت هاست که به دنبال راهی برای خروج از مناقشه یمن است. توافق با تهران می تواند به توافق با حوثی های مورد حمایت ایران منجر شود.» □

گزارش «شهروند» از واکنش های جهانی به توافق تهران و ریاض

استقبال از صف بندی جدید خاورمیانه

[راضیه زرگری] تحلیلگران بین الملل می گویند با تمرکز بیشتر و مشاهده تلاش های ایران و عربستان در راستای اجرای توافق ژئوپلیتیکی مهم منطقه که روز جمعه بین تهران و ریاض با میانجی گری یکن صورت گرفت، تمرکز اصلی دو کشور در این رویداد سیاسی ثابت خواهد شد. در توافقی که روز جمعه در یکن امضا شد، آمده است که وزرای خارجه دو کشور در مدت دو ماه برای بحث در مورد ماموریت های دیپلماتیک دیدار کنند و این نشان دهنده پایان شکاف هفت ساله است. در ایران، این توافق به طور کلی مورد استقبال قرار گرفت و مقامات ارشد، آن را به عنوان گامی در جهت کاهش تنش ها و تقویت امنیت منطقه ستایش کردند. توافق جمهوری اسلامی و عربستان سعودی برای ازسرگیری روابط همان طور که پیش بینی می شد، بازتاب گسترده ای در رسانه های دنیا داشت. در حالی که مقامات رژیم صهیونیستی از این توافق به شدت ابراز نگرانی کردند، حزب الله لبنان از این تحول ابراز خوشحالی کرد.

حسن نصرالله، دبیرکل حزب الله لبنان، در یک سخنرانی تلویزیونی توافق ازسرگیری روابط ایران و عربستان سعودی را «تحولی خوب» توصیف کرد. او گفت توافق ازسرگیری روابط تهران و ریاض می تواند افق های جدیدی را برای منطقه و لبنان ایجاد کند، همچنین از افزایش تعامل کشورهای عربی با حکومت بشار اسد در سوریه پس از زلزله اخیر در این کشور ابراز رضایت کرد. وزارت امور خارجه ترکیه روز شنبه ۲۰ اسفند از توافق جمهوری اسلامی و عربستان سعودی برای ازسرگیری روابط دیپلماتیک استقبال و اعلام کرد این اقدام کمک قابل توجهی به امنیت، ثبات و شکوفایی اقتصادی منطقه خواهد کرد.

وزارت امور خارجه طالبان هم توافق دو کشور برای ازسرگیری روابط را «گام مثبت در راستای تحکیم صلح و ثبات در منطقه» خواند. از سوی دیگر، وزارت امور خارجه سوریه نیز از این توافق استقبال و اعلام کرد این اقدام «منجر به تقویت امنیت و ثبات در منطقه و گسترش همکاری ها» خواهد شد.

واکنش مقامات آمریکایی به توافق تهران-ریاض

خارج از منطقه و در اروپا هم فرانسه از توافق ایران و عربستان سعودی برای ازسرگیری روابط استقبال کرد. اما جو بایدن در پاسخ به سوالی درباره ازسرگیری روابط دیپلماتیک ایران و عربستان سعودی گفت: «هر چه روابط بین ایران و همسایگان عرب آن بهتر باشد، برای همه بهتر است.»

سخنگوی شورای امنیت ملی کاخ سفید هم در واکنش به توافق ایران و عربستان سعودی برای ازسرگیری روابط اعلام کرد هر گونه تلاش برای کمک به پایان دادن به جنگ در یمن و تنش زدایی در منطقه و دیپلماسی همراه با

بازدارندگی، از ارکان اصلی سیاستی است که جو بایدن در سفر خود به منطقه ترسیم کرده است.

با این حال، مایکل مکال، عضو مجلس نمایندگان آمریکا، میانجی گری چین در احیای روابط عربستان سعودی و ایران را به عنوان ابزاری برای پیشبرد منافع شرورانه توصیف کرد و آن را تهدیدی برای امنیت ملی آمریکا دانست.

شکست بزرگ نتانیاوو و پیروزی بزرگ تهران

به گزارش گاردین، نفتالی بنت، نخست وزیر سابق رژیم صهیونیستی، هم ازسرگیری روابط ایران و عربستان سعودی را تحول «جدی و خطرناک» و «ضربه مهلکی به تلاش برای ایجاد ائتلاف منطقه ای» علیه جمهوری اسلامی دانست. بنت این اتفاق را شکستی بزرگ برای نتانیاوو و پیروزی سیاسی برای تهران دانست.

یائیر لاپید، وزیر امور خارجه سابق این رژیم، هم توافق ایران و عربستان سعودی برای ازسرگیری روابط را شکست کامل و خطرناک سیاست خارجی دولت نتانیاوو و «فرو ریختن دیوار دفاعی منطقه ای» دانست. در همین حال، یک مقام ارشد رژیم صهیونیستی هم گفت: «ازسرگیری روابط بین ریاض و تهران تاثیری بر تلاش رژیم صهیونیستی و عربستان سعودی برای رسیدن به توافق صلح نخواهد داشت.»

ترجیح راه حل های سیاسی و گفت وگو

به گزارش رویترز، تهران و ریاض توافق کردند «در مدت حداکثر دو ماه، روابط دیپلماتیک خود را از سر گرفته و سفارت خانه ها و نمایندگی ها را بازگشایی

پاسخ به سوالات کلیدی درباره توافق تهران-ریاض

نماینده های دیپلماتیک عربستان یورش بردند، به شکافی همه جانبه تبدیل شد. در سال های پس از ۲۰۱۶، عربستان سعودی واکنش تند غرب به برنامه هسته ای ایران را تشویق کرده و حتی کانال های پشتیبان دیپلماتیک را به رژیم صهیونیستی، قوی ترین نیروی ضد ایرانی در خاورمیانه، ایجاد کرد.

با این حال، در شرایط فعلی در حالی که هنوز تاثیر این توافق بر روابط آمریکا و عربستان مشخص نیست، ولی ازسرگیری روابط دیپلماتیک دو قدرت منطقه، دستکم نشان دهنده گرم شدن جزئی جنگ سردی است که مدت هاست خاورمیانه را شکل داده است.

توافق اخیر چه تاثیری می تواند در سراسر خاورمیانه داشته باشد؟ از زمان قطع روابط دیپلماتیک آنها در سال ۲۰۱۶، رهبران ایران و عربستان سعودی مرتباً یکدیگر را محکوم کرده اند. رقابت عربستان و ایران زمینه ساز درگیری ها در سراسر خاورمیانه از جمله در عراق، لبنان، سوریه و یمن شده است. شاید فاجعه با ترسین اتفاق در یمن رخ داد، جایی که بمب های عربستان تعداد زیادی از غیرنظامیان را کشته است. در حالی که پیشرفت اعلام شده در

به نوشته نیویورک تایمز، عربستان واقف است که ایران همسایه ای است که سرانجام باید با آن کنار آید و کشورهای منطقه در حالی که شاید در ظاهر مثل رژیم صهیونیستی، تهران را یک خطر عنوان می کنند، اما به اندازه این رژیم، حاصلی در ادامه منزوی کردن ایران نمی بینند. نیویورک تایمز به چند سوال کلیدی درباره این توافق پاسخ داده و نوشته ازسرگیری روابط دیپلماتیک تهران-ریاض می تواند منجر به یک صف بندی مجدد بزرگ در خاورمیانه شود. این توافق همچنین نشان دهنده یک چالش ژئوپلیتیکی برای ایالات متحده و یک پیروزی برای چین است که میانجی مذاکرات بین دو رقیب دیرینه بود.

چرا توافق ایران و عربستان مهم است؟ تعامل دیپلماتیک جدید می تواند ژئوپلیتیک را در خاورمیانه و فراتر از آن به چالش بکشد، زیرا عربستان سعودی، شریک آمریکا را با جمهوری اسلامی که دشمن دیرینه واشنگتن و متحدانش بوده، گردهم آورده است. عربستان سعودی و ایران برای چندین دهه با یکدیگر رقابت کرده اند. تنش ها بین دو کشور در سال ۲۰۱۶ و زمانی که معترضان در ایران پس از اعدام یک روحانی شیعه مخالف پادشاهی عربستان به

